

Ю.С.Княжук,
здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
наук. керівник –канд. пед. наук, Л.В.Старовойт

ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПІСОЧНОЇ АНІМАЦІЇ

Постановка проблеми. Розбудова системи освіти в Україні передбачає оновлення її змісту, зміну форм організації життєдіяльності дітей. Яскравою тенденцією цього процесу є зростання питомої ваги мистецтва у вихованні підростаючого покоління. З погляду сучасної педагогіки важливе значення у розвитку особистості має творчий потенціал – здатність людини оригінально і конструктивно мислити, успішно розв'язувати нові задачі, тобто творчо діяти у нових ситуаціях.

Проблема творчого розвитку в процесі навчання існує дуже давно. До неї звертались у Стародавній Греції (дискусії Сократа, Піфагорійська школа). Силу впливу мистецтва на дитину відзначало багато класиків педагогіки. Я. Коменський зазначав, що більш ніж науками, потрібно займатися (з дітьми) мистецтвами, І.Песталоцці стверджував, що дорога до мистецтва є в той же час дорогою до людяності[1].

Молодший шкільний вік – це період життя особистості, коли творчість може стати універсальним і природним способом розвитку цінностей. Творчі здібності посідають важливе місце в розвитку дитячої творчості, починаючи з перших років життя людини. Вони акумулюють життєдайну творчу енергію дитини, це стимул, засіб і показник її фізичного психічного і духовного розквіту, максимальної реалізації природних можливостей [2].

Проблема розвитку творчих здібностей молодших школярів з плином часу не втрачає своєї актуальності та вимагає постійної пильної уваги дослідників та подальшого розвитку. Тому сьогодні в педагогічній науці та практиці йде інтенсивний пошук нових, нестандартних форм, методів і прийомів їх розвитку. Пісочна анімація є одним із найновітніших засобів динамічної форми організації цілеспрямованої взаємодії учителя та учнів; розвитку творчої активності, уяви та фантазії, формуванню естетичних почуттів та прагненню до прекрасного.

Аналіз попередніх досліджень. Незважаючи на вагомий внесок праць присвячених вивченню художньо-творчого розвитку особистості, це питання залишається досі актуальним, невичерпним, вимагає подальших досліджень.

Сутність проблеми формування ціннісних орієнтацій особистості засобами мистецтва та питання її художньо-творчого розвитку висвітлено у працях О. Акімова, Б. Бриліна, Л. Виготського, О. Крюкової, В. Моляко, Н. Назаренко, С. Прокоф'євої-Акопової, Л.Радковської, та ін.

Надзвичайно велику увагу проблемі художнього виховання особистості засобами мистецтва приділив Н. Румянцев у праці «Мистецтво у вихованні». Спираючись на книгу І. Ріхтера, він розглядає художнє виховання як «культурну проблему сучасності». Автор вважає, що мистецтво – це мова почуттів, і обґрунтовує своє визначення тим, що художники «звертаються до серця». Пояснюючи видимий зв'язок між творчістю художників-професіоналів та дітей, які населяють світ образами своєї фантазії, живуть у світі казки, втілюють свої думки у грі. Це підкреслює необхідність залучення дітей до «високого» мистецтва, з метою розвитку особистості [3, с. 7-8].

До проблем класифікації уроків звертались відомі методисти початкової освіти Т.Байбара, М. Богданович, М. Вашуленко, О. Савченко та практики пісочної терапії Н.Дубровська, МарієллаЗейц, Т. Д. Зинкевич-Євстігнієва та ін.

Мета статті – полягає в теоретичному обґрунтуванні впливу мистецтва, зокрема пісочної анімації, на розвиток художньо-творчих здібностей молодших школярів та виокремленні

педагогічних умов щодо реалізації художнього потенціалу пісочної анімації у розвитку молодших школярів.

Виклад основного матеріалу. У процесі зображувальної діяльності створюються сприятливі умови для розвитку естетичного сприймання та емоцій, які поступово переходять в естетичні почуття. Заняття малюванням розвивають дитину в цілому, прилучають її до найголовнішого – процесу творчості. Мобілізуючи розумову діяльність, малювання прискорює процеси розвитку просторового мислення, образного бачення, розвиває розумові здібності, спостережливість дітей, відчуття гармонії.

Ми погоджуємось з думкою видатного українського педагога В. Сухомлинського, який зазначав, що виток здібностей і обдарувань дітей – на кінчиках їх пальців. Від пальців, образно кажучи, ідуть найтонші нитки-струмки, які живлять джерела творчої думки та фантазії [4]. Важливе значення має створення позитивного емоційного комфорту дитини у процесі художньо-творчої діяльності та використання різних форм роботи:

- спостереження і вивчення предметів і явищ навколишньої дійсності;
- читання художньої літератури;
- сприймання творів образотворчого мистецтва;
- перегляд лялькових спектаклів, прослуховування музичних творів;
- проведення аналізу дитячих робіт, виконаних на попередніх заняттях;
- створення перед заняттям і на занятті проблемних ситуацій;

На нашу думку до ефективних педагогічних умов розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів засобами пісочної анімації належать:

- 1.) забезпечення поліхудожнього підходу у процесі створення пісочного малюнка.
- 2.) трансформація когнітивного змісту в емоційний засобами пісочної анімації.
- 3.) використання художньо-образної мови літературних творів у процесі пісочної анімації.

Переваги пісочної анімації беззаперечні, адже пісок дуже добре допомагає розвитку дрібної моторики, творчої уяви, координації. Педагоги та дитячі психологи відзначають, що успішність у школі у тих дітей, які почали займатися малюванням піском, значно покращується. Даний вид творчості стимулює прискорений розвиток, мислення та мовлення дитини. Крім того, пісок допомагає дитині позбутися негативних емоцій, розслабитися і зняти нервову напругу. Такі діти набагато менше нервують, менш уразливі і агресивні.

Малювання піском – це унікальний вид мистецтва, який поєднує в собі гру та цікаві розвиваючі заняття для дитини. Заняття з малювання піском дозволяють дитині і поринути у творчі простори уяви без страху та тривоги.

Особливість пісочної анімації в тому, що вона припускає роботу одночасно обома руками. За рахунок цього відбувається розвиток обох півкуль мозку: як правого — яке відповідає за творче та креативне мислення, так і лівого — яке відповідає за логічне мислення та аналіз.

Метод малювання піском відрізняється від інших методів образотворчої діяльності простотою маніпуляцій, можливістю створення нових форм, короткочасністю існування створюваних образів. Такий вид творчості дозволяє дітям відійшовши від предметного уявлення зображення традиційними матеріалами, відобразити малюнку почуття та емоції, дає свободу, вселяє впевненість у своїх силах. Володіючи технікою малювання піском, дитина отримує можливість вибору, що забезпечує творчий характер дитячої продуктивної діяльності. Починаючи вивчати пісочну анімацію необхідно з ознайомлення з основами малюнка і композиції, основними художніми прийомами малювання піском.

Висновки. Таким чином, пісочна анімація забезпечує формування творчих здібностей, розвиває спостережливість, просторову уяву, художньо-образне сприйняття побаченого, сприяє творчому відображенню та впливає на формування естетичного смаку. Пісочна анімація є нетрадиційним та інноваційним видом мистецтва, яке містить у собі виховний

потенціал, що забезпечує виховання товарищкості та навичок роботи в команді, гуманності, доброзичливості, поваги до інших в процесі спільної діяльності.

Література

1. Флерина Е. А. Основные принципы художественного воспитания детей / Е. А. Флерина // Дошкольное воспитание. – 2009. – № 7. – С. 8-13.
2. Интернет-ресурс: <http://nvk99.dnepredu.com/ru/article/rozvitok-tvorchikh-zdibnostei-molodshikh-shkolyari-7.html>
3. Чуриліна Л. М. Морально-естетичне виховання підлітків засобами шкільного театру ляльок : дис. канд. пед. наук / Л. М. Чуриліна. – К., 1995. – 250 с.
4. Ветлугина Н. А. Художественное творчество и ребенок: монография / под ред. Н. А. Ветлугиной. – М. : Педагогика, 1972. – 366с.

Т.В.Коваль,
канд. пед. наук, ст. викладач
кафедри мистецьких дисциплін
дошкільної та початкової освіти
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

РОЛЬ МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ В ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Постановка проблеми. Динамічність суспільних процесів, зміна світоглядних орієнтирів, інтенсивний інформаційно-технологічний поступ країни, інтеграція України в Європейське освітнє співтовариство з кожним днем висувають нові вимоги до підготовки педагога, формують нові стратегічні напрями розвитку вітчизняної педагогічної освіти. Свідченням цього став перегляд діючих Концептуальних засад розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір, затверджених наказом МОН України від 31.12.2004 № 998 [2], та підготовка нової Концепції. З огляду на потреби сучасного українського суспільства метою розвитку освітньої ланки, що відповідає за підготовку педагогічних кадрів, як зазначається в Концепції, є створення такої системи педагогічної освіти, яка на основі національних надбань світового значення та усталених європейських традицій забезпечує формування педагогічних працівників, здатних здійснювати професійну діяльність на демократичних та гуманістичних засадах, реалізовувати освітню політику як пріоритетну функцію держави, що спрямовується на розвиток та самореалізацію особистості, задоволення її освітніх і духовно-культурних потреб, а також потребу бути конкурентоспроможними на ринку праці [2].

У контексті гуманістичної парадигми як методологічного орієнтиру розвитку освіти на сучасному етапі актуалізується необхідність підготовки майбутніх педагогів на засадах культурологічного підходу. Посилення уваги до нарощування культурного потенціалу нації та визначення домінантної ролі освіти в цьому процесі представлено в нормативних освітянських документах. Так, у Національній доктрині розвитку освіти зазначається, що основна її мета полягає в створенні умов для розвитку особистості й творчої самореалізації кожного громадянина України, у вихованні покоління людей, здатних оберігати й примножувати цінності національної культури [4, с. 6].

Не викликає сумнівів, що педагогу, й особливо учителям початкових класів, належить провідна роль у культурному збагаченні підростаючого покоління. А відтак, зреалізувати її зможе лише той фахівець, який володіє високим рівнем особистісної культури, розвиненими естетичними орієнтирами, глибокими знаннями видів мистецтв, зокрема музичного.

Серед різноманітних засобів формування музичної культури студентів чільне місце посідає фольклор. У сучасній педагогічній теорії та практиці використання музичного фольклору та прогресивних народних педагогічних традицій у сфері музичного виховання, що історично склалися й передаються з покоління в покоління, є надзвичайно актуальним питанням, без розв'язання якого неможливо здійснити всебічний розвиток особистості.